

Szólások és közmondások

O. Nagy Gábor gyűjtéséből

Tavaszi

Fú és havaz, úgy lesz tavasz = csak tombolja ki magát a tél, úgylis a tavasz közeledik!

Tavaszi ravasz = a tavaszi időjárás megbízhatatlan.

Tavaszi búza ravasz búza = biztosabb és többet termő az őszi búza, mint a tavaszi.

Tavasszal felfújja a szél a kaparékot = tavasszal a télen gyengélkedő öregek is új erőre kapnak.

Fecske

Egy fecske nem csinál tavaszt = egyetlen jelből nem lehet valaminek a megvalósulására, eljöttére következtetni. Egy ember nem elegendő ahhoz, hogy valamiben gyökeres változást következék be.

Fecskét látok, szeplőt hányok = az első fecske megpillantásakor mondják tréfás vagy babonás mondókaként a szeplők elmulasztására vagy létrejöttük meggátlására.

Csacsog, mint a fecske = arra mondják, aki sokat fecseg.

Sipítanak, mint az éhes fecskefiak = azokra mondják, akik nagyon hangosak, éles hangon sipítoznak.

Egy fecskefészekben ellakni vele = akkor mondják, ha valakivel jól ki lehet jönni, ha valaki nagyon békés, szelíd ember.

Sok fecske az ősz jele = a fecskék gyülekezése a közeledő ősz jele.

Elmegy a fecske, marad a túzok = többet ér az, aki megbízható, mint aki megnyerő modorú, de jöttment, megbízhatatlan.

Gólya

Gólyát látok = arra mondták, akit tavasszal először láttak mezítláb.

Nem lát több gólyát = nem ér meg több tavaszt.

Meghozta a gólya = a kisgyermek születésekor mondják.

Engem sem a gólya költött = én sem vagyok akárki, velem nem lehet packázni!

Nyeli, mint gólya a békát = ha valaki mohón eszik, megrágás nélkül nyeli az ételt.

Gondolkodik, mint féllábon a gólya = akkor mondják, ha valaki elmerülten gondolkodik.

Sokszor megjön addig, és el is száll a gólya = nagyon soká lesz valami.

Későbbre száll el a gólya, mint a veréb = a nagytestű emberekre mondják, akik lustábbak, nehezebben mozognak, mint a kisebb természetűek.

Elvitte a gólya az uzsonnát = elszálltak a gólyák, jön az ősz, rövidebbek lesznek a nappalok, így nem kell már uzsonnázni.

Cinege, cinke

Olyan vékony, mint a cinege = arra mondják, aki nagyon sovány.

Cinkét fog a feje = tökfejű.

Cinkét fog az orra = piros az orra a hidegtől.

Úgy járja, mint a cinke = könnyen, gyorsan táncol, ugrál.

Bimbó

Bimbóból lesz a virág = hajadonná serdül a leány.

Ki bimbóból ered a fontos körte = annak is lehet szép eredménye, ami eleinte jelentéktelennek látszik.

Béka

Béka legyen a szerencséje = ne legyen szerencséje a halászatban.

Béka nő a hasadban = annak mondják, aki sok vizet iszik.

Csendes, mint a béka a lyukban = aki meghúzza magát.

Felfújja magát, mint a béka = neveltségesen dölyfös, felfuvalkodott.

Fél, mint a béka a dértől = nagyon fél valamitől.

Ha varangyos békák hullanak is az égből = az mondja, aki minden akadály ellenére is megtesz valamit.

Irigy béka, sós ugorka = irigy gyermek csúfolása.

Örökös, mint békának a tó = akkor mondják, ha valami állandó.

Lenyeli a békát = kényszerűségből megtesz valamit, ami nincs ínyére.

Bölcs, mint a béka, amikor esőt jósol = ostoba létére bölcsnek akar látszani.

Hideg a keze, mint a béka lába = akinek hideg, nyirkos a keze.